

Områdets navn

Soterudleiken

Referansedata

Fylke: Hole
Kommune: Buskerud
Registrant: Frode Løset
Dato feltreg: 29.06.2011
Kartblad: 1815-2
UTM-sentralpunkt: Ø 0245033 N 6662288

Vegetasjonssone: Grense mellom mellomboreal og sørboreal sone
Areal: 1135 daa
Høyde over havet: 340-404 m
Naturverdi: Lokalt verdifullt *
Friluftsverdi: Skog 2,27, landskap 1,06 og opplevelse 8.

Sammendrag

Området består av et slakt åsparti 5 km nord for Lommedalen, i Hole kommune, på grensen til Bærum kommune. Det grenser til sammenhengende skogområder på alle sider. I øst grenser området til Byvatn og det ligger ca. 500 m vest for elva Lomma. Området består av to kollepartier; Soterudleiken i sør og Steffensberget i nord som når opp henholdsvis 406 og 401 moh. Berggrunnen består av dyp- og dagbergarter fra Permtida, overveiende syenittporfyr.

Lyngfuruskog er dominerende vegetasjonstype. På de fattigste høydepartiene er furuskogen av lavtype. Blåbærgranskog dominerer i lisider. Noen få steder i vest og rundt Steffenstjern er det småbregnegranskog. Det ble ikke registrert rikere skogtyper. I vestlige deler av området er det mye åpne fattigmyrer, enkelte steder også furumyrskog. Furu er dominerende treslag, mens gran er dominerende treslag enkelte lisider. Lauvtrær av større dimensjoner ble ikke registrert. Det er noe bjørk i området, men kun av mindre dimensjoner. Osp finnes i svært liten grad. Edle lauvtreslag mangler.

Skogen er lite sjiktet og det er mange glenner i bestandene. Et unntak er den tette granskogen vest og nord for Steffenstjern. På myrene og kollene dominerer furu totalt. Skogen er overveiende svært åpen med låg bonitet. Det er generelt lite død ved i området. Svært lite læger av gran, men stedvis noen stående død ved av gran med små dimensjoner. Det er en del stående gadd av furu. Gadd av furu har overveiende små dimensjoner.

Samlet verdi for området er satt til lokalt verdifullt *. Området er homogent med liten topografisk variasjon. Artsmangfoldet er fattig. Det er svært lite læger og rike vegetasjonstyper mangler. Det er få treslag og gamle lauvtrær mangler. Det er ikke registrert kjerneområder. I forhold til skogvern, er verdiene knyttet til den gamle furuskogen, men det er lite gadd og skogen vurderes å ha lav kontinuitet. Angående manglene ved skogvernet anses området å ikke oppfylle noen av disse.

Feltarbeidet

Området ble inventert 29.6.2011 i pent vær. Området anses tilfredsstillende dekket.

Utvelgelse av området.

Området er foreslått av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus. Hovedbegrunnelsen er at området framstår uberørt og variert med spredt furuskog, mye gadd og krokfuruer. Innslaget av myr, putter og vann samt to markerte landskapsrom vektlegges (NOA 2011).

Friluftsverdier

Det går en blåmerka sti gjennom området fra SØ ved Byvatn til NØ mot Myresetra. Det er en skiløype (scooterkjørt) like sør for området og en merka skiløype (scooterkjørt) like nord for området mellom nordenden av Byvatn og Myresetra. Bortsett fra dette er det lite tråkk i området, men det går en liten sti inn til Steffenstjern og inn til en gapahuk ved nordenden av tjernet ved Soterudleiken.

Området framstår som lettgått med dominans av åpen furuskog og mye myr. Det er trolig lite brukt om vinteren all den tid ingen oppkjørte skiløyper går innenfor området. Det er ingen hytter innenfor foreslått grense, men det ligger flere gamle setre langs Lomma lenger vest. Myresetra NV for området er overtatt av Oslo og Omegn Turistforening og drives som ubetjent turisthytte med 10 sengeplasser.

Bading og fiske er ikke tillatt i Byvatn. Fiske, bruk av båt og leirslaging nærmere enn 100 m fra vannet er forbudt (www.baerum.kommune.no). Byvatn er drikkevannskilde for Bærum kommune.

Området er lettest tilgjengelig langs bommede skogsbilveier til fots eller med sykkel fra Lommedalen via Byvatn og Småvann eller fra skogsbilveien forbi Myresetra. Det går en skogsbilvei fra nordenden av Byvatn vestover retning Myresetra ca. 200 m nord for området. I sør tar det av en skogsbilvei rett nord for Småvann som krysser bekken mellom Byvatn og Småvann og går 400 m sørover langs grensa til foreslått område. Selv om området er relativt flatt er det god utsikt fra både Steffensberga og fra Soterudleiken til omkringliggende områder.

Verdisetting etter rutenettmetoden

33 ruter er undersøkt. Området scorer middels på skogelementer (2,27), lavt på landskapselementer (1,06) og middels på opplevelselementer (8).

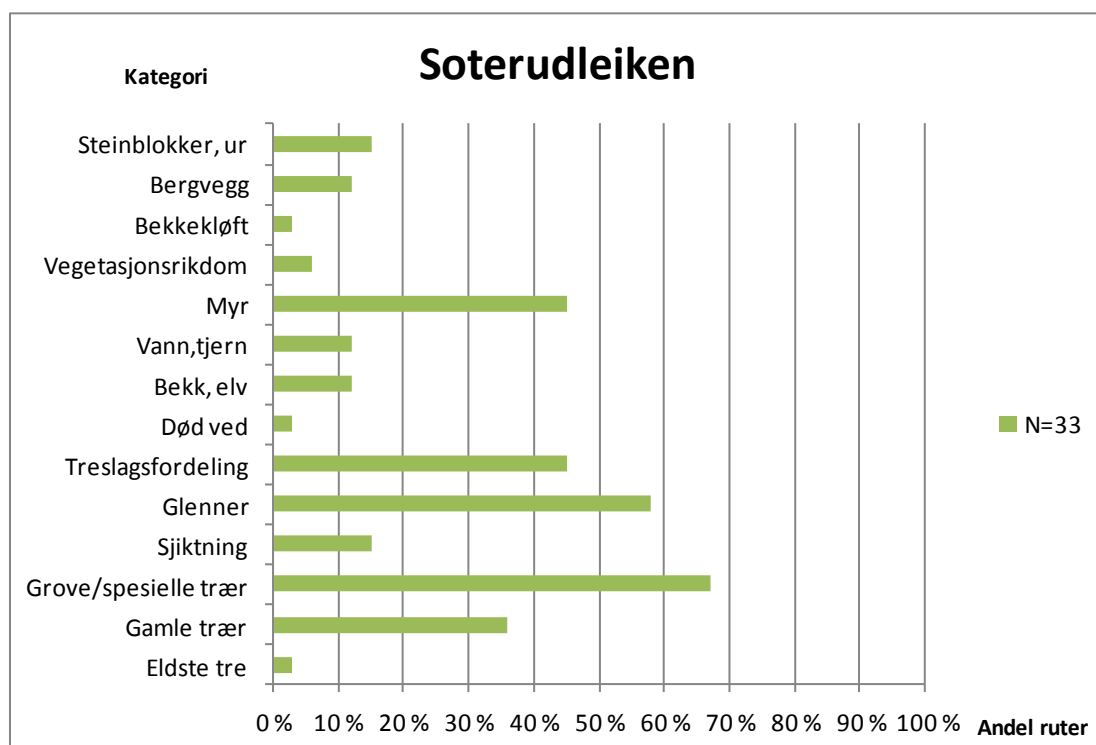
En stor andel av rutene har score på gamle trær og grove og spesielle trær. Dette skyldes at furu er dominerende treslag og slår ut i mange av rutene. Det er høy score på treslagsblanding noe som skyldes at furu forekommer sammen med gran innenfor de fleste rutene. Det er relativt få ruter med sjiktning, men det er glenner i de fleste rutene. Bare en av rutene slår ut på død ved noe som nok skyldes at området er furudominert og tidligere plukkhogd. Et annet typisk trekk er at hele 50 % av rutene har innslag av myr, mens det er svært lite bergvegger, steinblokker og ur. Det er ikke registrert rikere vegetasjonstyper, men furumyrskog er påvist innenfor to av rutene.

For opplevelselementer scorer området lavt. Det er ensartet topografi, få vegetasjonstyper, ingen kulturminner og få stier og utsiktspunkter.

Samlet sett framstår området lite variert både i forhold til skogelementer og landskap med unntak av en stor andel gamle og spesielle furutrær høy score på treslagsblanding og mye myr. Skogen er lite sjiktet og med mange glenner, som innebærer gode muligheter for friluftsliv.

Selv om området scorer lavt på rutenettmetoden kan det vektlegges at området skiller seg ut pga. sitt store innslag av gammel, åpen furuskog i en ellers granskogdominert del av Nordmarka.

Innslaget av furugadd, mindre vann og åpne strekninger med mye myr, gjør av området har et særpreg i forhold til andre områder i denne delen av Marka.

Figuren viser andelen av kriteriesettene for skogelementer og landskapselementer som er oppfylt innenfor 10 daa ruter i undersøkelsesområdet. N = 33.

Naturverdier

Tidligere undersøkelser

Kommunal kartlegging av naturtyper i området ble gjennomført i 1999 og viltkartlegging i 2000 (www.naturbase.no). Området er svært grovmasket kartlagt og det foreligger ingen observasjoner i Artskart (www.artsdatabanken.no).

Beliggenhet

Området består av et slakt åsparti 5 km nord for Lommedalen, i Hole kommune, på grensen til Bærum kommune. Det grenser til sammenhengende skogområder på alle sider. I øst grenser området til Byvatn og det ligger ca. 500 m vest for elva Lomma.

Naturgrunnlag

Topografi

Området består av to kollepartier Soterudleiken i sør og Steffensberget i nord som når opp henholdsvis 406 og 401 moh. I øst heller terrenget slakt mot Byvatn. Steffenstjern er det største tjernet innenfor undersøkelsesområdet. Tjernet ligger i en senking som fortsetter vestover mellom de to høydepartiene i området. I nordkant av området heller terrenget brattere ned mot myrene sør for Brennåsen utenfor området (463 moh.). I sør og vest er det mye myr og flere småvann og putter. Kollepartiene er ofte grunnlendte, delvis med fjell i dagen. Den vestre delen av området er småkupert og heller svakt mot Lomma. I sør er terrenget noe mer kupert og heller svakt mot Småvann. Selv om terrenget framstår flatt, utgjør området et tydelig landskapselement i området.

Geologi

Omfatter dyp- og dagbergarter fra Permtida. Overveiende syenittporfyr (www.ngu.no).

Vegetasjonsgeografi

Området ligger på grensen mellom mellomboreal vegetasjonssone og sørboreal vegetasjonssone. Svakt oseanisk seksjon (O1).

Vegetasjon og treslagsfordeling

Lyngfuruskog er dominerende vegetasjonstype. På de fattigste høydepartiene er furuskogen av lavtype. Blåbærgranskog dominerer i lisider. Noen få steder i vest og rundt Steffenstjern er det småbregnegranskog. Det ble ikke registrert rikere skogtyper. I vestlige deler av området er det mye åpne fattigmyrer, enkelte steder også furumyrskog. Ingen rikmyrer ble påvist.

Furu er dominerende treslag. Det er svært mange beitefuruer i området som opptre i alle slags former og størrelser. En del av den fattigste furuskogen er skoglig sett impediment. Gran er dominerende treslag i liene mot Byvatn, lia i sør, og delvis vest og i liene inntil Steffenstjern, men innslag av furutrær finnes nesten overalt i granskogen. Lauvtrær av større dimensjoner ble ikke registrert. Det er noe bjørk i området, men kun av mindre dimensjoner. Osp finnes i svært liten grad. Edle lauvtreslag mangler.

Karakteristiske trekk ved karplantefloraen

Karplantefloraen er triviell og domineres av lyngarter som blåbær, tyttebær, røsslyng og blokkebær. I småbregneskogen er artsinventaret noe rikere.

Skogstruktur, påvirkning

Skogen er lite sjiktet og det er mange glenner i bestandene. Et unntak er den tette granskogen vest og nord for Steffenstjern. På myrene og kollene dominerer furu totalt. Skogen er overveiende svært åpen med dårlig bonitet.

Det er generelt lite død ved i området. Svært lite læger av gran, men stedvis noen stående død ved av gran med små dimensjoner. Det er en del stående gadd av furu. Gadd av furu har overveiende små dimensjoner.

Det er stubber i store deler av området. Det er enkelte hogstflater i ytterkant av området både i øst og i vest. Deler av området er plukkhogd eller gjennomhogd de seinere år, slik at skogbildet er åpent. Dette er nok årsaken til at skogen har svært lite eldre læger.

Rundt Puttmyrene og Soterudleiken er skogen særlig glissen. Furuene er svært karakteristiske, men de har sjelden store dimensjoner med noen unntak av noen enkelttrær over 50 cm i

brysthøydiameter. Enkelttrær opptil 90 cm i brysthøydiameter skal være observert vest i området (NOA 2009).

Det er ingen hytter innenfor området. Det går en blåmerka sti gjennom området fra Byvatn i SØ til Myresetra i NØ. Det er ingen merka skiløyper gjennom området, men en like sør for området og en fra nordenden av Byvatn til Myresetra. Begge er scooterkjørt. Det er ingen tydelige traktorveier innenfor området. Det går en vei nord for Byvatn vestover like inn nord for verneforslaget. I sør er det en vei som krysser vassdraget sør for Byvatn og går SV-over i ytterkant av vernegrensa. Det er en gapahuk ved Soterudleiken. Byvatn er drikkevannskilde for Bærum med restriksjoner på bading og fiske.

Endring i naturtyper

Det er ikke registrert naturtyper i området tidligere, men flere viltområder. Det er ikke gjort noen endringer.

Artsmangfold

Karplantefloraen er svært triviell i området. Feltsjiktet domineres av vanlige lyngarter. Artsmangfoldet knyttet til død ved er begrenset og rødlistearter knyttet til død ved ble ikke observert. Noen få forekomster av gubbeskjegg (NT) ble påvist, men det er generelt svært lite hengslav i området. Det ligger heller ingen observasjoner av rødlistearter på Artskart.

Et område på 2 km fra Soterudleiken i S til Brennåsen i N er angitt som viktig storfuglområde (www.naturbase.no). Det finnes en storfuglleik innenfor området. Mange av furuene er beitet av storfugl og det var mye rester etter storfuglmøkk. Det har tidligere hekket fiskeørn like vest for området (Steinar Stueflotten pers. medd).

Kjerneområder

Hole kommune gjennomførte naturtypekartlegging i 2000, men det er ikke registrert naturtyper innenfor området. I undersøkelsen i 2011 ble det heller ikke registrert noen kjerneområder. Det er ikke registrert MIS-områder.

Avgrensning og arrondering

Forslag til grenser er i hovedsak beholdt bortsett fra at grensa foreslås lagt i vannkanten mot Byvatn. Selv om det her er mye yngre skog, vil dette være en hensiktsmessig arrondering og skape en restaureringsbiotop på sikt. I nord følger grensa tidligere hogster, mens den i vest følger ytre del av det store flate platået. I SV følger den grensa mellom eldre og yngre skog. Det samme gjelder i SØ der det har vært mye gjennomhogst og der grensa legges mellom gjennomhogd areal og den gamle skogen.

Vurdering og verdisetting

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Soterudleiken. Ingen stjerner (0) betyr at verdien av kriteriet er fraværende eller ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekap.

Navn	Urørthet	Størrelse	Topo-graf. variasjon	Vegetasjon. variasjon	Arrondering	Arts-mangfold	Rike - veg. typer	Død ved mengde	Død ved Kontinuitet	Treslags-fordeling	Gamle lauvtrær	Gamle bartrær	Samlet verdi
Hele området	**	*	*	*	**	*	0	*	*	*	0	*	*

Samlet verdi for området er satt til lokalt verdifullt (*). Området er homogent med liten topografisk variasjon. Artsmangfoldet er fattig. Det er svært lite læger og rike vegetasjonstyper mangler. Det er få treslag og gamle lauvtrær mangler. Det er ikke registrert kjerneområder. I forhold til skogvern, er verdiene knyttet til den gamle furuskogen, men det er lite gadd og skogen vurderes å ha lav kontinuitet.

Angående manglene ved skogvernet (Framstad et al. 2003) anses området å ikke oppfylle noen av disse.

Referanser

Bye, F. 2000 Naturtypekartlegging i Hole kommune.

Bye, F. 2000. Viltkartlegging i Hole kommune.

Bærumsmarkas venner: Turkart over Bærumsmarka.

NOA 2009. Lauvåsen-Soterudleiken. Brosjyre.

Nettadresser:

www.artsdatabanken.no

www.naturbase.no

www.baerum.kommune.no

www.ngu.no

www.skogoglandskap.no

www.riksantikvaren.no

Pers medd.

Steinar Stueflotten

Bilder fra området

Typisk skogbilde NV i området. Blandingskog av gran og furu med en del gadd av furu. En av de få, eldre ospene i området til høyre. Foto Frode Løset, Sweco Norge AS

Grunnlendt lyngfuruskog med mange beitefuruer sør for toppen av Soterudleiken. Foto Frode Løset, Sweco Norge AS

Storvokst furu ved idylliske Soterudleiken. Foto Frode Løset, Sweco Norge AS

Byvatn med Soterudleiken og Steffensberga i bakgrunnen. Dammen ved Byvatn til venstre. Bildet fra bilvegen øst for Byvatn tatt mot vest. Foto Frode Løset, Sweco Norge AS

Området domineres av røsslyng-skinntrytefuruskog med en god del gadd.
Foto Frode Løset, Sweco Norge AS.

Bål plass ved Steffenstjern. Det går en fiskesti rundt vannet. Foto Frode Løset, Sweco Norge AS

Blå- og rødmerka sti ved Steffensberga nord i området.
Foto Frode Løset, Sweco Norge AS.

Bilde fra ett av de større myrområdene i vest. I nord ses høydepartiet Brennåsen (463 moh.) Foto
Frode Løset, Sweco Norge AS

Soterudleiken

Areal 1135daa Naturverdi *

